

संजीवनी आदिवासी जाती व मागासवर्गीय शिक्षण संस्था, खरमतटोला
ता. कुरखेडा जि. गडचिरोली

संचालक मंडळ

(1)	श्रीमती रेखाताई रमेशजी बनपूरकर	- अध्यक्ष
(2)	श्री. बाबूरावजी तुलावी	- उपाध्यक्ष
(3)	श्री. सारंग रमेशजी बनपूरकर	- सचिव
(4)	सौ. रजनी धाबेकर	- सहसचिव
(5)	डॉ. अरुण नागपूरकर	- कोषाध्यक्ष
(6)	श्री. गोपालजी लोहंबरे	- सदस्य
(7)	सौ. संगीता बनपूरकर	- सदस्या

आमचे प्रेरणास्थान

स्व. रमेशजी बनपूरकर

स्व. अॅड. विठ्ठलराव बनपूरकर

संजीवनी आदिवासी जाती व मागासवर्गीय शिक्षण संस्था, खरमतटोला
ता. कुरखेडा जि. गडचिरोली

महाविद्यालय विकास समिती (C.D.C.)

2022-27

(1)	श्रीमती रेखाताई रमेशजी बनपूरकर	- अध्यक्ष
(2)	श्री. सारंग रमेशजी बनपूरकर	- सदस्य
(3)	डॉ. उदाराम फागूजी टेकाम	- सदस्य
(4)	श्री. सुधाकर वासुदेवजी भरणे	- सदस्य
(5)	श्री. वसंत ठेकलुजी घरते	- सदस्य
(6)	श्री. चित्तेश्वर पंढरीजी गुरनुले	- माजी विद्यार्थी
(7)	प्राचार्य डॉ. हरिश्रंद्र माधवराव कामडी	- विभाग प्रमुख
(8)	प्रा. दिलीप मुकुंदाजी नंदेश्वर	- समन्वयक (IQAC)
(9)	प्रा. डॉ. हिवराज इसरुजी राऊत	- शिक्षक प्रतिनिधी
(10)	डॉ. प्रकाश दिलीपराव वैद्य	- शिक्षक प्रतिनिधी
(11)	डॉ. पल्लवी साहेबराव काळे	- महिला प्रतिनिधी
(12)	श्री. हिरामण लक्ष्मणजी उईके	- शिक्षकेत्तर प्रतिनिधी
(13)	विद्यार्थी परिषद अध्यक्ष	- विद्यार्थी प्रतिनिधी
(14)	विद्यार्थी परिषद सचिव	- विद्यार्थी प्रतिनिधी
(15)	प्राचार्य डॉ. हरिश्रंद्र माधवराव कामडी	- पदसिद्ध सचिव

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	तपशिल: विवरण	पा.क्र.
(1)	Vision, Mission, Objectives of the Institution	04
(2)	प्राध्यापकवृंद	05
(3)	शिक्षकेत्तर कर्मचारीवृंद	06
(4)	विद्यार्थ्यांना महत्वाच्या सूचना	07-08
(5)	पालकांना निवेदन	08
(6)	महाविद्यालयाचा परिचय	09-11
(7)	विद्यार्थी सुविधा केंद्र	12
(8)	अभ्यास विषय	13-16
(9)	प्रवेश घेण्यासंबंधी सर्वसामान्य माहिती व पात्रता	17-18
(10)	महाविद्यालयीन शुल्क	18-21
(11)	सामान्य माहिती, सवलती व शिष्यवृत्ती	22-23
(12)	Side Wings of the College	24-26
(13)	वार्षिक शैक्षणिक नियोजन	27-28
(14)	Academic Calender	29-30
(15)	करिअर कट्टा विषयक माहिती	31
(16)	विद्यापीठ गीत	32
(17)	राष्ट्रवंदना	33
(18)	महाराष्ट्र गीत	34

Vision, Mission, Goals Of The Institution :

Vision

To develop students into well educated, skilled and employable personnel whose collective energy will be the driving force for prosperity and quality of life in building the nation towards a "Super Power Nation"

Mission

"Empowering, through quality education, the economically poor and marginalized tribal people of the region and making them well-integrated personalities and active participants in the mainstream of the nation for its rapid development."

Goals

Help the poor, uneducated people of the region Empower the backward and depressed classes of the region.

Act as an agent of progressive social change in this partly neglected area of the state

Contribute to the progress of national integration and communal harmony

Lead to all-round development of the personality of the students focussing on the moral, intellectual, cultural and spiritual values and physical improvement.

Bring about healthy changes in the backward community to convert it into a modern, scientific and prosperous society

वं.राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज

भगवान बिरसा मुंडा

संजीवनी आदिवासी जाती व मागासवर्गीय शिक्षण संस्था, खरमतटोला

ता. कुरखेडा जि. गडचिरोली

प्राध्यापक वृंद

(1) प्राचार्य डॉ. एच. एम. कामडी	- एम. कॉम. एम. फील, पीएच. डी., एम. ए. (अर्थशास्त्र)
(2) प्रा. डी. एम. नंदेश्वर	- एम. कॉम. एम. फील, नेट, बी.एड्.
(3) प्रा. डॉ. एच. आय. राऊत	- एम. कॉम., पीएच. डी., नेट
(4) प्रा. डॉ. पी. डी. वैद्य	- एम. पी. एड. एम. फील, पीएच.डी.
(5) प्रा. डॉ. पी. एस. काळे	- एम. लीब, पीएच. डी

विना अनुदानित पदवी विभाग प्राध्यापक वृंद

(1) प्रा. रायसिंग एन.तुलावी	- एम. ए. (इतिहास) सेट
(2) प्रा. आर. एम. रामटेके	- एम. ए. (अर्थशास्त्र) बी.एड्.
(3) प्रा. गुरुदेव व्ही. सोनुले	- एम. ए. (भूगोल)
(4) प्रा. सुप्रिया ए. खोब्रागडे	- एम. ए. (राज्यशास्त्र), बी.एड्.
(5) प्रा. प्रमोद कुमरे	- एम. ए. (मराठी), बी.एड्.
(6) प्रा. एच.एस. सहारे	- एम. ए. (मराठी)
(7) प्रा. कु. हेमलता शहारे	- एम. ए. (गृह अर्थशास्त्र)
(8) प्रा. चेतन आष्टेकर	- एम. ए. (समाजशास्त्र)
(9) प्रा. कुलदीप एम. ठाकुर	- एम. ए. (राज्यशास्त्र)

अनुदानित पदवी विभाग घड्याळी तामिका प्राध्यापक वृंद

(1) प्रा. डॉ. व्ही. व्ही. ठाकरे	- एम. कॉम., पीएच. डी
(2) प्रा. भगत डी. नरुटी	- एम.ए. (इंग्रजी) नेट, सेट

विना अनुदानित पदव्युत्तर विभाग घड्याळी तामिका प्राध्यापक वृंद

(1) प्रा. करण आर. सय्याम	- एम.ए. (इतिहास)
(2) प्रा. गोपाल के. करमरकर	- एम.ए. (समाजशास्त्र)
(3) प्रा. जितेंद्र एन. पिलारे	- एम.ए. (राज्यशास्त्र)

संजीवनी आदिवासी जाती व मागासवर्गीय शिक्षण संस्था, खरमतटोला
ता. कुरखेडा जि. गडचिरोली

संचालक मंडळ

(1) श्री. हिरामण लक्ष्मण उईके	- एम. ए., मुख्य लिपीक
(2) श्री. देवेंद्र गजानन सेलोकर	- एम. ए., वरिष्ठ लिपीक
(3) श्री. मनोज दिनकर समर्थ	- बी. ए., कनिष्ठ लिपीक
(4) श्री. दिपक प्रकाश बनपूरकर	- ग्रंथालय परिचर
(5) श्री. राहुल नानाजी वालदे	- शिपाई
(6) श्री. अविनाश आनंदराव जांभुळे	- शिपाई

विशेष सूचना

महाविद्यालयातील विद्यार्थी विकास विभागातर्फे नविन शिष्यवृत्ती योजना :-

महाविद्यालयातील पदवी प्रवेशित खुला प्रवर्ग, अल्पसंख्यांक प्रवर्ग तसेच आर्थिक दृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांना संस्था, महाविद्यालय, प्राध्यापक, माजी विद्यार्थी व अन्य घटकांतर्फे प्रायोजित शिष्यवृत्ती योजना आहे. या योजनेचे निकष खालीलप्रमाणे आहेत.

- शिष्यवृत्ती योजना महाविद्यालयातील प्रवेशित पदवीच्या विद्यार्थ्यांसाठी आहे.
- ज्या विद्यार्थ्यांना कोणतीही शासकीय शिष्यवृत्ती प्राप्त होत नाही असे विद्यार्थी या योजनेचे लाभार्थी राहतील.
- शिष्यवृत्ती योजना आर्थिक दृष्ट्या मागासलेले व गुणवत्ता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी आहे.

विद्यार्थ्यांना महत्वाच्या सूचना

- (1) प्रस्तुत माहिती पुस्तिकेतील नियमांचे काटेकोरपणे पालन करणे अनिवार्य आहे.
- (2) सोबत जोडलेले प्रवेश अर्ज प्रत्येक विद्यार्थ्यांनी स्वतःच्या सुवाच्छ अक्षरात परिपूर्ण करावे.
- (3) महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांसाठी आदर्श आचार संहिता पुस्तक ग्रंथालयात व महाविद्यालयाच्या वेबसाईट वर उपलब्ध आहे. तिचे सर्वांनी अवलोकन करावे व त्याप्रमाणे वागावे.
- (4) महाविद्यालय परिसरात विद्यार्थ्यांनी शिस्तीचे काटेकोर पालन करावे. महाविद्यालयातील प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी, इतर विद्यार्थी यांच्यासोबत गैरवर्तणूक कठोर शिक्षेस पात्र ठरेल.
- (5) महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांसाठी ड्रेस कोड अनिवार्य करण्यात आलेला आहे. सर्व विद्यार्थ्यांनी गणवेश लावूनच महाविद्यालयात यावे.
- (6) महाविद्यालयातील सर्व पायाभूत सुविधा, साहित्याचा काळजीपूर्वक वापर करणे आवश्यक आहे.
- (7) सर्व महत्वाच्या सूचना महाविद्यालयाच्या सूचना फलकावर लावल्या जातील. विद्यार्थ्यांनी या सूचना वाचून आवश्यक ती माहिती मिळवावी.
- (8) विद्यार्थ्यांनी त्यांची वाहणे सायकल स्टॅंडवर उभी करून कुलूप लावावे. कुलूप न लावलेल्या सायकलची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची राहिल.
- (9) प्राचार्यांच्या पुर्वपरवानगीशिवाय महाविद्यालय परिसरात सभा संमेलन किंवा इतर कार्यक्रम आयोजित करता येणार नाही तसेच सूचना फलकावर माहिती लावता येणार नाही.
- (10) महाविद्यालयात सतत गैरहजर असणे, अभ्यासात प्रगती मुळीच नसणे, गैरवर्तन, वेळेवर फी न भरणे किंवा खोटे प्रमाणपत्र सादर करून प्रवेश मिळविणे इत्यादी कारणांनी विद्यार्थ्यांला महाविद्यालयातून काढून टाकण्यात येईल.
- (11) प्राचार्यांच्या पूर्व परवानगीशिवाय महाविद्यालया संबंधी कोणतीही माहिती विद्यार्थ्यांनी प्रकाशनार्थ वर्तमानपत्राने देऊ नये. असे केल्यास कडक कारवाई करण्यात येईल.
- (12) महाराष्ट्र राज्यात शैक्षणिक संस्थामध्ये रॅगिंग करण्यास सक्त मनाई करण्यावाचत अधिनियम क्र. 33 दिनांक 15 मे 1999 रोजी महाराष्ट्र शासन राजपत्रात प्रकाशित करण्यात आलेले आहे. या अधिनियमाच्या नियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांवर नियमाप्रमाणे कारवाई करण्यात येईल. तरी विद्यार्थ्यांनी याची नोंद घ्यावी.
- (13) एकदा प्रवेश घेतल्यानंतर स्विकारलेल्या ऐच्छिक विषयात बदल करता येणार नाही. तसेच कोणत्याही कारणास्तव मुळ प्रमाणपत्र परत केले जाणार नाहीत.
- (14) 75% पेक्षा कमी हजेरी असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विद्यापीठ परिक्षेला बसता येणार नाही.
- (15) महाविद्यालयातील ग्रंथालय, शारीरिक शिक्षण विभाग, चाचणी परिक्षा विभाग, राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग, शुल्क विभाग इत्यादी विभागांकडून Clearance Certificate No Dues Certificate प्राप्त केल्याशिवाय परिक्षेचे आवेदन पत्र दिले जाणार नाही.

- (16) महाविद्यालय परिसरात तंबाखू, गुटखा, धूम्रपान किंवा इतर अंमली पदार्थांचे सेवण करण्यास मनाई आहे. तसे आढळल्यास रु. 200/- दंड व कडक कारवाई केली जाईल.
- (17) महाविद्यालयात येतांना प्रत्येक विद्यार्थ्याने दररोज महाविद्यालयाचे ओळखपत्र सोबत आणणे अनिवार्य आहे. आपले ओळखपत्र विद्यार्थ्यांनी सतत गळ्यात घालून ठेवावेत. त्यातील मजकुरात खोडखाड करू नये. ओळखपत्र हरवल्यास रु. 25 भरून कार्यालयातून नविन ओळखपत्र तयार करून घेता येईल.
- (18) पर्यावरणाचा समतोल राखण्यासाठी सर्वांनी महाविद्यालयात आठवड्यातून किमान 1 दिवस दर शनिवारला मोटार, बाईक, स्कुटर किंवा कार ने येऊ नये. प्रवासासाठी सार्वजनिक बसचा, सायकलचा, आटो रिक्षा चा, ई-बाईक चा वापर करावा किंवा पायी यावे.
- (19) महाविद्यालयाचे वर्ग दि. 1 जुलै 2026 पासून नियमित सुरु होतील. विद्यार्थ्यांनी सुरुवातीपासून वर्गात उपस्थित राहणे अनिवार्य आहे.
- (20) विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक प्रगती तपासण्यासाठी महाविद्यालयात गटचर्चा, प्रकल्प, घटक चाचणी, मौखिक परिक्षा तसेच सराव परिक्षा घेतल्या जातात. प्रत्येक विद्यार्थ्यांनी या परिक्षांना उपस्थित राहून सकारात्मक प्रतिसाद देणे अनिवार्य आहे.
- (21) विद्यापीठ परिक्षेत प्रत्येक वर्गात प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा त्यांच्या पालकांसह संस्थेच्या वतीने शैक्षणिक गुणवत्ता गौरव व पालक सत्कार समारंभात सत्कार केला जातो.
- (22) विद्यापीठ परिक्षेत विद्याशाखेत गुणानुक्रमे प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा संस्थेकडून व प्राध्यापकांकडून रोख पारितोषिक देऊन गुणगौरव केला जातो.
- (23) महाविद्यालय परिसर प्लास्टीक मुक्त असल्याने विद्यार्थ्यांनी या संबंधाने पूर्ण खबरदारी घ्यावी.
- (24) महाविद्यालयात सूचना व तक्रार पेटी उपलब्ध आहे.

पालकांना निवेदन

आपल्या पाल्याच्या सर्वांगीण प्रगतीकरिता आम्ही नेहमीच प्रयत्नशिल असतो. बऱ्याचवेळी आपल्या पाल्याची अनियमित हजेरी, अभ्यासातील कमजोरी, महाविद्यालयीन परिक्षेला न बसणे किंवा परिक्षेतील अपयश इत्यादी चाबतीत पालकांना माहिती नसते. प्रत्येक पालकाशी या चाबतीत संपर्क साधणे, आम्हालाही शक्य होत नाही. त्यामुळे आपल्या पाल्याची आपण इच्छितो तशी प्रगती होत नाही. यासाठी पालकांनी अधून मधून महाविद्यालयात येऊन आपल्या पाल्याच्या प्रगतीची माहिती घेणे उचित व हितावह ठरेल या संदर्भात आम्हाला योग्य सहकार्य करून उपकृत करावे. आपण पालक-शिक्षक संघाच्या घेण्यात येणाऱ्या सभेला नियमित उपस्थित राहावे. यातच महाविद्यालयाचे व आपल्या पाल्याचे सार्थक आहे.

प्राचार्य

आमचे श्रद्धास्थान अॅड. विठ्ठलराव बनपूरकर हे ब्रह्मपुरी विभागात सुविख्यात वकिल, शिक्षणप्रेमी, समाजवादी विचारसरणी मुळे सामान्य जनतेचा कळवळा असलेले व्यक्तिमत्त्व होते. 'आमच्या आदिवासी, मागासवर्गीय, ग्रामीण, जंगलव्याप्त, डोंगराळ भागातला प्रत्येक विद्यार्थी उच्च शिक्षणापासून वंचित राहू नये' या त्यांच्या विचारांची स्वप्नपूर्ती करण्यासाठी ज्यांच्या जन्मगावी खरमतटोला येथे संजीवनी आदिवासी जाती व मागासवर्गीय शिक्षणसंस्थेची स्व. स्मेश विठ्ठलराव बनपूरकर (संस्थेचे संस्थापक अध्यक्ष) यांनी सन 1988 मध्ये स्थापना केली.

2009 पासून संस्थेचे अॅड. विठ्ठलराव बनपूरकर मेमोरीयल कला व वाणिज्य महाविद्यालय, मालेवाडा येथे कार्यरत आहे. शहरी भागात उच्च शिक्षणासाठी आर्थिक अडचणीमुळे न जाऊ शकणारा विद्यार्थी ग्रामीण भागातही कला वाणिज्य पदवीधर होऊ शकतो यावर संस्थेचा विश्वास आहे.

शिक्षणा शिवाय मानवी जीवनाचा विकास साध्य होऊ शकत नाही आणि तो वंचित राहू नये म्हणून अतिदुर्गम डोंगराळ भागातही संस्थेने शिक्षणाची ज्ञानगंगा आणली. त्याचा परिसरातील विद्यार्थ्यांना लाभ होईल व शहरी स्पर्धेसाठी विद्यार्थी सिद्ध होतील हा संस्थेचा मानस आहे.

गडचिरोली जिल्ह्यातील मागासलेल्या आणि अशिक्षित जनतेला उच्चशिक्षणाची संधी उपलब्ध करून देण्याचा संस्थेचा मानस अॅड. विठ्ठलराव बनपूरकर मेमोरियल कला व वाणिज्य महाविद्यालयाच्या माध्यमातून पूर्ण होत आहे. कला आणि वाणिज्य या दोन विद्याशाखा यशस्वीपणे राबवून विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी पाठ्यक्रमासोबतच इतर कार्यक्रम महाविद्यालयात घेतले जातात. बदलत्या परिस्थितीला समर्थपणे सामोरे जाताना महाविद्यालयात कला व वाणिज्य विद्याशाखेच्या विद्यार्थ्यांना प्रोजेक्टवर शिक्षणाची सोय उपलब्ध करून देण्यात आली तसेच कला शाखेत भूगोल, गृहअर्थशास्त्र, संगीत, इंग्रजी वाडमय, मराठी वाडमय, समाजशास्त्र, अर्थशास्त्र, इतिहास, राज्यशास्त्र यासारख्या व्यवहारोपयोगी विषयांची भर घालून विद्यार्थ्यांना विषय निवडीसाठी भरपूर पर्याय देण्यात आले.

ग्रामीण परिसरातील गरीब होतकरू विद्यार्थ्यांना उच्चशिक्षणाचे दार उघडे करून या महाविद्यालयाने अल्पावधीत गडचिरोली जिल्ह्यातील उत्कृष्ट शिक्षण संस्थापैकी एक हा बहुमान मिळविला. आजमितीस महाविद्यालयात 550 च्या वर विद्यार्थी शिस्तीत ज्ञानार्जन करीत आहेत.

विद्यार्थ्यांच्या व्यावहारिक ज्ञानात भर घालण्यासाठी आणि सामाजिक बांधीलकी निर्माण करण्यासाठी महाविद्यालयाने राष्ट्रीय सेवा योजना, लोकसंख्या शिक्षण मंडळ, निसर्ग मंडळ, रोजगार मार्गदर्शन केंद्र, महाविद्यालयातून दरवर्षी प्रकाशित होणारे वार्षिकांक 'अक्षरधारा', सांस्कृतिक विभाग इत्यादी प्रभावीपणे कार्यरत आहेत. याशिवाय सुसज्ज ग्रंथालय व वाचनालय, प्रशस्त क्रिडांगण व खेळाचे साहित्य, सर्व विषयांचे तज्ञ व अनुभवी प्राध्यापक, कार्यकुशल शिक्षकेत्तर कर्मचारी वर्ग ही आमच्या महाविद्यालयाची खास वैशिष्ट्ये असून कुशल व सेवाभावी संचालक मंडळ यांचा महाविद्यालयाच्या उत्कर्षात व रचनात्मक कार्याच्या प्रगतीत मोलाचा वाटा आहे.

परिसराचा संपूर्ण शैक्षणिक विकास संस्थेला अपेक्षित असल्याने मालेवाडा परिसरात पदव्युत्तर शिक्षणाची सोय

नसल्यामुळे संस्थेने पदव्युत्तर वर्ग सुरु करण्याचा संकल्प केला व त्यानुसार शासन व विद्यापीठाची परवानगी घेऊन राज्यशास्त्र, इतिहास व समाजशास्त्र या विषयात एम.ए. व एम. कॉम. हे पदव्युत्तर वर्ग सन 2023-24 पासून सुरु केले आहे. पदव्युत्तर उच्चशिक्षणाचा लाभ परिसरातील मागासवर्गीय, ग्रामीण व आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत मुला-मुलींना मिळेल याचा आम्हाला विश्वास आहे.

ज्ञानसंवर्धन, शैक्षणिक समृद्धी यांचे हे महाविद्यालय केंद्रबिंदू ठरावे यासाठी कला व संस्कृती जोपासताना विद्यार्थ्यांना रोजगाराभिमुख आणि गुणवत्तापूर्ण उच्चशिक्षण देणे हा महाविद्यालयाचा उद्देश आहे. या क्षेत्राच्या सर्वांगीण विकासासाठी या महाविद्यालयाचा विकास होणे काळाची गरज आहे. आमच्या महाविद्यालयात शिक्षणाच्या विद्यार्थ्यांना आणि सर्वसामान्य जनतेलाही हे महाविद्यालय माझे आहे असे अभिमानाने वाटावे यासाठी आम्ही कटिबद्ध आहोत. ग्रामीण परिसरातील विद्यार्थ्यांना गुणवत्तापूर्ण उच्चशिक्षण दानाचे कार्य करीत महाविद्यालय सर्वच स्तरांवर नवनविन येशोंशिखर पादाक्रांत करीत आहे.

महाविद्यालयाद्वारे दिल्या जाणाऱ्या उच्चशिक्षणाची गुणवत्ता बदलत्या परिस्थितीत नियमीतपणे तपासणे आवश्यक असते. यासाठी सत्र 2018-19 मध्ये महाविद्यालयाने बंगलोर स्थित राष्ट्रीय मूल्यमापन व मानांकन परिषदेला महाविद्यालयात आमंत्रित करून समितीने महाविद्यालयाच्या विविध घटकांशी संवाद साधला आणि महाविद्यालयाचा सर्वकष मूल्यमापन करून महाविद्यालयाला येणाऱ्या 5 वर्षांसाठी 'क' श्रेणीचा दर्जा दिला आणि महाविद्यालयाच्या शैक्षणिक गुणवत्तेवद्दल समाधान व्यक्त केलेले आहे. आदिवासी बहुल गडचिरोली जिल्हयातील अविकसित घटकांना उच्चशिक्षण देणाऱ्या आमच्या महाविद्यालयासाठी ही अभिमानाची गोष्ट आहे.

कला व वाणिज्य शाखेतील पदवी व पदव्युत्तर शिक्षणासोबतच ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांमधील उपजतकलांचा व्यावहारिक दृष्ट्या विकास करण्यासाठी गोंडवाना विद्यापीठ अंतर्गत महाविद्यालय स्तरीय खो-खो पुरुष स्पर्धेचे आयोजन करण्यात महाविद्यालय अग्रेसर राहिलेले आहे. सोबतच ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांमधील विविध कौशल्य क्षमतांचा विकास करण्यासाठी महाविद्यालय पुढे झोपावले असून विद्यार्थ्यांना रोजगाराभिमुख शिक्षण देण्यासाठी विविध अल्पमुदती अभ्यासक्रम (Short Term Course) राबविणार आहे.

कला विभाग

हार्दिक अभिनंदन

सत्र 2024-2025

आमच्या महाविद्यालयाचे गुणवंत विद्यार्थी

कु. भुमिका नामदेव काटेंगे
बि.ए. प्रथम वर्ष
प्रथम क्रमांक

कु. कीर्ती सुरेश हिडामी
बि.ए. द्वितीय वर्ष
प्रथम क्रमांक

कु. देवांगणा रोहिदास वाटगुरे
बि.ए. तृतीय वर्ष
प्रथम क्रमांक

कु. रूपाली रमेश गुरुनुले
बि.ए. तृतीय वर्ष
प्रथम क्रमांक व
बि.ए. विद्याशाखेत प्रथम क्रमांक

वाणिज्य विभाग

स्वप्निल अरुण वानखेडे
बि.कॉम. प्रथम वर्ष
प्रथम क्रमांक

कु.प्रांजली आर. पांडेलगोट
बि.कॉम. द्वितीय वर्ष
प्रथम क्रमांक

भोजराज रामधीन कोरम
बि.कॉम. तृतीय वर्ष
प्रथम क्रमांक

कोमल इतवारी कोराम
बि.कॉम. फॅकल्टी टॉपर
बि.कॉम.विद्याशाखेत
प्रथम क्रमांक

गोंडवाना विद्यापीठाच्या सत्र 2024-25 च्या परीक्षेत महाविद्यालयात कला व वाणिज्य शाखेतील वर्गात गुणानुक्रमे प्रथम आलेल्या विद्यार्थ्यांना सन्मानचिन्ह व प्रशस्तीपत्र देवून गौरविण्यात आले. बि.ए. भाग 1,2 व 3 मध्ये प्रथम आलेल्या व बि.कॉम. भाग 1,2 व 3 मध्ये प्रथम आलेल्या विद्यार्थ्यांना प्रा. डी.एम. नंदेश्वर, प्रा. डॉ. एच. आय. राऊत, प्रा. डॉ. पी.डी. वैद्य व प्रा. डॉ. पल्लवी काळे, प्रा.डॉ.व्हि.व्हि.ठाकरे, प्रा.भगत डी.नुरुटी यांचे कडून प्रत्येकी रोख रु. 501/- देऊन गौरविण्यात आले. तसेच कला विद्याशाखेत प्रथम आलेल्या कु. रुपाली रमेश गुरुनुले व वाणिज्य विद्याशाखेत प्रथम आलेल्या कोमल इतवारी कोराम यांना श्री. सारंगजी बनपुरकर यांचे तर्फे रु. 1001/- व प्राचार्य डॉ. एच.एम. कामडी यांचे तर्फे रु. 1001/- देऊन गौरविण्यात आले.

क्रिडा विभाग

गो.वि.गड

पश्चिम विभागीय खो-खो स्पर्धा व राज्य क्रिडा महोत्सव
स्पर्धेत सहभाग

कु.प्रतिक्षा राजेंद्र मोहुले
बि.कॉम. भाग -3

श्री अंकिता शिवलाल सिंद्राम
बि.ए.भाग-3

श्री. सारंग रमेशजी बनपूरकर

सचिव

सं.आ.जा. व मा.शि. संस्था

खरमतटोला

डॉ. हरिशंकर माधवराव कामडी

प्राचार्य

अॅड. व्हि.बी.एम. महाविद्यालय

मालेवाडा, जि. गडचिरोली

गोंडवाना विद्यापीठ गडचिरोली
विद्यार्थी सुविधा केंद्र
शां.पो. विधी महाविद्यालय, तुळूम, चंद्रपूर

कार्यालय वेळ: स. 10.00 ते सायं. 5.30 पर्यंत
मध्यान्न अवकाश दु. 1.30 ते 2.00
महिन्याच्या दुसऱ्या व चौथ्या शनिवारी केंद्र बंद राहील

परिक्षा विभाग
07132-223320, 223350

महत्वाचे फोन नंबर
07132-223104

प्रमाणपत्र

- 1) मायग्रेशन
- 2) इजिलिबिलीटी
- 3) प्रोव्हीजनल डिग्री
- 4) मार्कशिट दुय्यम प्रत
- 5) मार्कशीटवरील नाव करेक्शन
- 6) मार्कशीट व्हेरिफिकेशन

प्रमाणपत्र

- 1) मायग्रेशन
- 2) इजिलिबिलीटी
- 3) प्रोव्हीजनल डिग्री
- 4) मार्कशीट मधील नावात दुरुस्ती
- 5) डिग्रीमध्ये करेक्शन असल्यास
- 6) मार्कशीट दुय्यम प्रत
- 7) मार्कशीट पडताळ (व्हेरिफिकेशन)
- 8) मार्कशीट आणि डिग्री व्हेरिफिकेशन

आवश्यक कागदपत्र

- ऑनलाईन टी.सी. कोड, ऑरिजिनल टि.सी.
झेरॉक्स शेवटच्या वर्षाची मार्कशिट
10 ते सध्याचे सुरु असलेल्या शिक्षणाची मार्कशीट
टि.सी. (शेवटची)
शेवटच्या 2 सेमिस्टरची मार्कशिट (ची.ए. बी. कॉम. बी.एस्सी)
5 व्या व 6 व्या सेमिस्टरची मार्कशीट (इंजिनिअरिंग असल्यास)
7 व्या व 8 व्या सेमिस्टरची मार्कशीट)
रु. 100 च्या स्टॅम्प पेपरवर शपथपत्र, मार्कशीट झेरॉक्स
(नसल्यास टी. आर. झेरॉक्स) ऑनलाईन पेमेंट केलेली पावती
ओरिजिनल मार्कशीट जमा करणे व झेरॉक्स प्रत वर कलेक्शन करून घेणे.
ओरिजनल मार्कशीट झेरॉक्स (पूर्ण)

शुल्क

रु. 200/-
बी.ई., बी.एड., बी.पी.एड., बी.एफ.डी.,
एम.एफ.डी. असल्यास रु. 500)

रु. 220/-
रु. 220/-
रु. 220-
रु. 100/- (प्रति मार्कशिट)
रु. 100/-
रु. 220/-
रु. 400/-

Bank Details for online payment: Bank of India, A/C No. 964021110000002 IFSC Code: BKID0009648, A/c Name: Finance & Account Officer, Gondwana University, Gadchiroli **Note:**

1) Cash Deposit facility is not available at this facilitation centre.

2) सुविधा केंद्रामध्ये रक्कम रोखीने स्वीकारण्यात येणार नाही.

2) Direct deposit of cash in university account is prohibited. This type of payment will be sole responsibility of depositor. This type of payment will not be processed/taken in to account at all and cash deposited amount will be for feited by the university.

विद्यापीठाच्या खात्यात रोखीने रक्कम जमा करणे प्रतिबंधित आहे. अशा प्रकारे जमा केलेल्या रकमेची संपूर्ण जबाबदारी ही रक्कम जमा करणा-या संबंधीताची असेल. अशा प्रकारे रोखीने जमा केलेली रक्कम कोणत्याच कामाप्रित्यर्थ विचारात घेतली जाणार नाही व अशी रक्कम विद्यापीठाकडून जप्त करण्यात येईल.

अभ्यास विषय

कला विद्याशाखा

बी. ए. सत्र 1 व 2

Core/Major (Available Subjects: Select any two)

1. Sociology
2. Pol. Science
3. Economics
4. History
5. Marathi Literature
6. English Literature
7. Geography
8. Home-Economics
9. Music

VSC : (Any one based on Core/Major)

SEC : (Any one)

AEC : English, Marathi (Any one in sem first and other in sem second)

OE : (**One** in sem. I and **Two** in Sem. II)

VEC : (Any one), IKS, CC

बी. ए. सत्र 3	बी. ए. सत्र 4
Major Subject: Any Two Minor Subject :Any one OE: Any One VSC: Any One AEC: Any One FP: Any One CC: Any One	Major Subject: Any Two Minor Subject:Any one OE: Any One SEC: Any One AEC: Any One CEP: Any One CC: Any One
बी. ए. सत्र 5	बी. ए. सत्र 6
Major Subject: Any Two Major Subject Elective: Any One Minor Subject: Any One VSC: Base on Major Subject/Any One FP/CEP: Any One base on Major Subject	Core/Major Subject (Any Two) Major Subject Elective: Any One Minor Subject (Core Subject): Any One FP/OJT: Any One base on Major Subject

यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ

अभ्यास केंद्र:- केंद्र क्रमांक 43101

पदवी अभ्यासक्रम - 1. बि.कॉम. 2. बि.ए.

Core/Major

Available Subjects:

1. Introduction to Financial Accounting-1& II
  2. Introduction to Statistics & Business Mathematics - 1 &
- VSC (Any one based on Core/Major)
SEC: (Any one)
AEC: English, Marathi
OE: (One in sem. I and Two in Sem. II)
VEC (Any one), IKS, CC

बी. कॉम. सत्र 3	बी. कॉम. सत्र 4
Major Subject (Any Two) OE: Any One VSC: Any One AEC: Any One FP: Any One CC: Any One	Major Subject :Any Two OE: Any One SEC: Any One AEC: Any One CEP: Any One CC: Any One

बी. कॉम. सत्र 5	बी. कॉम. सत्र 6
Core/Major Subject :Any Two Major Subject Elective: Any One Minor Subject (Core Subject): Any One VSC: Base on Major Subject/Any One FP/CEP: Any One base on Major Subject	Core/Major Subject: Any Two Major Subject Elective: Any One Minor Subject (Coe Subject): Any One OJT: Any One base on Major Subject

एम.ए. समाजशास्त्र - सत्र 1 Subjects: as per new education policy.

- विषय -**
1. Classical Sociology Theory
  2. Methodology of Social Research
  3. Rural Society of India
  4. Social Movements in India
  5. Research Methodology

एम.ए. समाजशास्त्र - सत्र 2 Subjects: as per new education policy.

- विषय -**
1. Prospective on Indian Society
  2. Methodology of Social Research-11
  3. Urban Society in India
  4. Social of Kinship, Marriage and Family
  5. OJT/Field Project

एम.ए. समाजशास्त्र - सत्र 3 Subjects: as per new education policy.

- विषय -**
1. Classical Sociological Tradition
  2. Social Movements in India
  3. Political Sociology
  4. Tribal Society: Change and Development
  5. Research Project

एम.ए. समाजशास्त्र - सत्र 4 Subjects: as per new education policy.

- विषय -**
1. Theocratical Perspective in sociology-II
  2. Political Sociology
  3. Methods of Social Research
  4. Globalization and Society
  5. Research Project

एम.ए. इतिहास - सत्र 1 Subjects: as per new education policy.

- विषय -**
1. Historiography
  2. India Under Company's Rule 1757-1856
  3. Indian National Movement: 1905-1947
  4. Modern World: 1914-1950
  5. Research Methodology in History

एम.ए. इतिहास - सत्र 2 Subjects: as per new education policy.

विषय -

1. Trends and Theories in History
2. India Under British Rule: 1857-1905
3. Independent India: 1947-2000
4. Contemporary World: 1950-2000
5. OJT/Historical Application in Tourism (Field Project)

एम.ए. इतिहास - सत्र 3 Subjects: as per new education policy.

विषय -

- 1) Emergence of Maratha Power (1707 to 1818 A.D.)
- 2) State in Ancient and Medieval India
- 3) Economic History of India (1757 to 1857)
- 4) History of Medieval Vidharbha
- 5) Research Project

एम.ए. इतिहास - सत्र 4 Subjects: as per new education policy.

विषय -

- 1 Expansion of Maratha Power (1707 to 1818 A.D.)
- 2 State in British India Theory UA
- 3 Economic History of India (1858 to 1947 A.D.)
- 4 History of Modern Vidharbha
- 5 Research Project

एम.ए. राज्यशास्त्र - सत्र 1 Subjects: as per new education policy.

विषय -

1. Modern Indian Political Thought
2. Politics Of Maharashtra
3. Comparative Politics
4. Public Administration
5. Research Methodology

एम.ए. राज्यशास्त्र - सत्र 2 Subjects: as per new education policy.

विषय -

1. Indian Democracy And Political Process
2. Pressure Groups And Social Movement
3. International Law
4. Political Theory And Political Analysis
5. OJT/Field Project

एम.ए. राज्यशास्त्र - सत्र 3 Subjects: as per new education policy.

विषय -

1. Indian Democracy and Political Process
2. Pressure Groups and Social Movements
3. Diplomacy and Foreign Policy
4. Political Theory and Political Analysis

एम.ए. राज्यशास्त्र सत्र 4 Subjects: as per new education policy.

विषय -

1. Modern Political Ideologies.
2. State Politics in India
3. Human Rights: Problems and Prospects
4. Indian Government and Politics

M. COM SEMESTER-Subjects: as per new education policy.

1. Advance Financial Accounting
2. Indian Financial System
3. Managerial Economics
4. Marketing Management
5. Research Methodology

M.COM SEMESTER-Subjects: as per new education policy.

1. Research Methodology
2. Advance cost Accounting
3. Co-operation & Rural Development
4. Human Resource Management
5. OJT/Field Project

M.COM SEMESTER- Subjects: as per new education policy.

1. Statistical Techniques
2. Tax Procedure and Practice.
3. Public Finance
4. Advanced Service Sector Management

M.COM SEMESTER IV Subjects: as per new education policy.

1. Advanced Management Accounting
2. Entrepreneurial Development
3. Introduction to GST
4. International Business Environment

सूचना :-

1. प्राचार्यांच्या पूर्ण परवानगीशिवाय एकदा घेतलेल्या विषयांमध्ये बदल करता येणार नाही.
2. विद्यार्थ्यांना सत्र 2 करिता प्रवेशास पात्र ठरण्यासाठी सत्र 1 च्या सर्व विषयांच्या विद्यापीठ परीक्षेला प्रत्येक हजर राहणे आवश्यक आहे. सत्र 3 करिता पात्र ठरण्यासाठी सत्र 1 चे किमान अर्धेविषय उत्तीर्ण करणे आवश्यक आहे तसेच सत्र 2 च्या सर्व विषयांच्या विद्यापीठ परीक्षेला प्रत्येक हजर राहणे आवश्यक आहे. सत्र 4 करिता प्रवेशास पात्र ठरण्यासाठी सत्र 2 चे किमान अर्धेविषय उत्तीर्ण करणे आवश्यक आहे तसेच सत्र 3 च्या सर्व विषयांच्या विद्यापीठ परीक्षेला प्रत्येक हजर राहणे आवश्यक आहे. सत्र 5 करिता प्रवेशास पात्र ठरविण्यासाठी सत्र 1 व 2 ची परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे तसेच सत्र 3 चे अर्थ विषय उत्तीर्ण करणे आवश्यक आहे आणि सत्र 4 चे सर्व विषयांच्या परीक्षेला प्रत्येक उपस्थित राहणे आवश्यक आहे.

3. कला (UG & PG) व वाणिज्य (UG & PG) विद्याशाखांसाठी महाविद्यालयान मराठी माध्यम स्विकारण्यात आले आहे.

प्रवेश घेण्यासंबंधी सर्व सामान्य माहिती व पात्रता

1. महाराष्ट्र राज्य उच्च माध्यमिक शालांत परिक्षा उत्तीर्ण किंवा इतर तत्सम परिक्षा उत्तीर्ण विद्यार्थी प्रवेशास पात्र राहिल.
2. महाविद्यालयाची माहिती पुस्तिका व प्रवेश अर्ज महाविद्यालयात कार्यालयीन वेळेत उपलब्ध होईल.
3. सोबतचे प्रवेश अर्ज योग्य पद्धतीने स्वहस्ताक्षरात परिपूर्ण करावे. आवश्यक असलेल्या प्रमाणपत्रांच्या सांक्षातिक सत्यप्रती जोडाव्यात तसेच आवश्यक त्या प्रमाणपत्रांच्या मूळप्रती प्रवेश घेते वेळीच महाविद्यालयात जमा कराव्यात.
4. पूर्ण भरलेले प्रवेश अर्ज आवश्यक त्या प्रमाणापत्रासहीत महाविद्यालयातील प्रवेश समितीस निश्चित केलेल्या वेळेत सादर करावीत.
5. प्रवेशासंबंधी वेळोवेळी सुचना महाविद्यालयाच्या सुचना फलकावर लावण्यात येतील.
6. आवश्यकता भासल्यास संभाव्ये प्रवेशीत विद्यार्थ्यांची गुणवत्ता यादी सुचना फलकावर लावण्यात येईल.
7. महाविद्यालयात प्रवेशाची शेवटची तारीख विद्यापीठाच्या निर्देशाप्रमाणे दिनांक 08 ऑगस्ट 2026 आहे. त्यापूर्वी महाविद्यालयात आवश्यक विद्यार्थी संख्या पूर्ण झाल्यास प्रवेश बंद करण्याचा अधिकार महाविद्यालयाला आहे.
8. मा. कुलगुरुंच्या पूर्व परवानगीने महाविद्यालयात प्रवेशाची शेवटची दिनांक 05 सप्टेंबर 2026 आहे.
9. महाराष्ट्र राज्य उच्च माध्यमिक मंडळ किंवा गोंडवाना विद्यापीठा व्यतिरीक्त इतर विद्यापीठातून येणाऱ्या विद्यार्थ्यांना Migration Certificate आवश्यक करण्यात आलेले आहे.
10. स्वतःचे दोन पासपोर्ट साईज (2X2) छायाचित्र आवेदन पत्रासोबत जोडणे आवश्यक आहे.
11. विद्यार्थ्यांचे नामांकन अर्ज विद्यापीठात सादर करण्याची अंतीम दिनांक 14 ऑगस्ट 2026 असल्याने दिनांक 31 जुलै 2026 पूर्वी नामांकन अर्ज महाविद्यालयात सादर करणे आवश्यक आहे.
12. प्रवेश देणे किंवा न देणे, प्रवेश दिल्यानंतर महाविद्यालयाचे नियम मोडणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे नाव काढून टाकणे या संबंधीचे संपूर्ण अधिकार प्राचार्यांना आहेत.
13. महाविद्यालयात प्रवेश घेताना प्रत्येक विद्यार्थ्याने स्वतःचा ईमेल आयडी आणि वाट्सअॅप भ्रमणध्वनी क्रमांक प्रवेश अर्जात स्पष्टपणे नमुद करावे आणि शक्यतो आपला भ्रमणध्वनी क्रमांक बदलू नये. राष्ट्रीय शैक्षणिकधोरणानुसार 'एबीसी पोर्टल' वर प्रत्येक विद्यार्थ्यांनी नोंदणी करणे आवश्यक आहे.
14. प्रवेशासंबंधी किंवा प्रवेश अर्ज भरण्यासाठी आवश्यक ती माहिती आणि मार्गदर्शनासाठी विद्यार्थ्यांनी प्रवेश समितीतील प्राध्यापकांशी संपर्क साधावा.
15. प्रवेश अर्जासोबत जोडावयाचे प्रमाणपत्र व सत्यप्रती (दोन प्रतीत) :
  - I. शाळा किंवा महाविद्यालय सोडल्याचे मूळ प्रमाणपत्र (School or College Leaving Certificate)
  - II. पात्रता परिक्षा पास केल्याची मुळ गुणपत्रिका (Mark-List)
  - III. चारित्र्य प्रमाणपत्र (Original Character Certificate)

- IV. खाजगी परिक्षा दिली असल्यास प्रवेशाची पात्रता दर्शविणारे प्रमाणपत्र
- V. गोंडवाना विद्यापीठा व्यतिरिक्त इतर परिक्षा पास केले असल्यास निर्गमन प्रमाणपत्र (Migration Certificate) दिनांक 17 ऑगस्ट 2026 पूर्वी विद्यापीठात पोहचणे आवश्यक असल्याने ते दिनांक 31 जुलै 2026 पूर्वी महाविद्यालयात सादर करावे.
- VI. प्रवेश मिळाल्यानंतर 15 दिवसाचे आत फी माफीचा अर्ज कार्यालयात सादर करावा.
- VII. अनु. जानी, अनु. जमाती, भटक्या, विमुक्त जाती, विशेष मागास प्रवर्ग च इतर मागासवर्गीय असल्याचा दाखला.
16. प्रवेश घेण्यापूर्वी विद्यार्थ्यांनी सर्व प्रमाणपत्रांच्या विशेषतः शाळा सोडल्याचे मुळ प्रमाणपत्रांच्या पुरेशा सत्य प्रती आपल्या जवळ ठेवाव्यात. एकदा प्रवेश घेतल्यानंतर मुळ प्रमाणपत्र परत केले जाणार नाही.
17. इयत्ता 10 वी ची गुणपत्रिका (डोरॉक्स) दोन प्रतीत जोडणे अनिवार्य आहे.
18. आधार कार्डची व निवडणुक ओळखपत्राची छायांकीत प्रत जोडणे अनिवार्य आहे.
19. निवडणूक ओळखपत्र नसल्यास तहसिल कार्यालय महाविद्यालयातुन फार्म घेऊन ते महाविद्यालयाच्या कार्यालयात जमा करावे.
20. तहसिलदाराचे उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र,
21. बँक पासबुक/पोष्टाचा पासबुक.
22. राशन कार्ड,
23. वय व अधिवास प्रमाणपत्र.
24. पासपोर्ट साईज फोटो. -2
25. नॉन क्रिमीलियर प्रमाणपत्र.

प्रवेश शुल्क

पदवी व पदव्युत्तर विभाग

बी.ए. भाग 1 ते 3. बी. कॉम. भाग 1 ते 3

एम.ए. भाग 1 व 2 (समाजशास्त्र, राज्यशास्त्र, इतिहास) व एम. कॉम. भाग 1 व 2

मध्ये प्रवेश घेते वेळी शिष्यवृती प्राप्त असलेल्या विद्यार्थ्यांस भरावयाचे शुल्क

अ.क्र.	शुल्क विवरण		रक्कम
1	विकास निधी	-	235.00
2	सायकल स्टॅंड	-	25.00
3	विद्यार्थी निमा शुल्क	-	65.00
4	प्रवेश शुल्क	-	30.00
5	साफ्टवेअर शुल्क	-	150.00
	एकूण	-	505.00

प्रवेश शुल्क

पदवी विभाग

कोणतीही सवलत मिळण्यास अपात्र विद्यार्थ्यांना खालील प्रमाणे शुल्क भरावे
(अनुदानित करिता)

Sr.	Particular	B.A. I	B.A. II	B.A. III
1	Tuition Fee	6930	6930	6930
2	Development Fee	235	235	235
3	Admission Fee	143	143	143
4	Laboratory Fee	0	0	0
5	Library Fee	404	404	404
6	Gymkhana Fee	381	381	381
7	Extra Curricular Activities	231	231	231
8	E-Service Fee	140	140	140
9	Disaster Management	22	22	22
10	Environment	220	0	0
11	N.S.S.	22	22	22
12	College Magazine	165	165	165
13	Computer Training	138	138	138
14	Enrolment Fees	231	0	0
15	Uni. Annual Fee	165	165	165
16	Development Fee	1155	1155	1155
17	Maintenance Fee	1155	1155	1155
18	Uni. Game Fee	57	57	57
19	Uni. Ashwa megh Fee	57	57	57
20	Student Medical Aid Fund	11	11	11
21	Medical Form Fee	11	11	11
22	Medical Exam Fee	57	57	57
23	Physical Efficiency Test	57	57	57
24	Student Aid Fund	126	126	126
25	Student Welfare Fund	11	11	11
26	Student Unions Fee	11	11	11
27	College Student Aid Fund	57	57	57
28	Stu. Safety Insurance	20	20	20
29	Youth Festival	57	57	57
30	I Card	46	46	46
31	Career Katta	365	365	365
	Total	12680	12229	12229

टिप :- प्रात्याक्षिक विषयासाठी प्रति विषय रु.343/- भरावा लागेल व एम.ए.भाग 1 व एम. कॉम.भाग 1 साठी गोंडवाना विद्यापीठा व्यतिरीक्त अन्य विद्यापीठातून आलेल्या विद्यार्थ्यांना नामांकन शुल्क रु.125/- व E-Migration शुल्क भरावा लागेल.

प्रवेश शुल्क

पदवी विभाग

कोणतीही सवलत मिळण्यास अपात्र विद्यार्थ्यांना खालील प्रमाणे शुल्क भरावे
(अनुदानित करिता)

Sr.	Particular	B.Com. I	B.Com. II	B.Com III
1	Tuition Fee	800	800	800
2	Development Fee	235	235	235
3	Admission Fee	143	143	143
4	Laboratory Fee	0	0	0
5	Library Fee	404	404	404
6	Gymkhana Fee	381	381	381
7	Extra Curricular Activities	231	231	231
8	E-Service Fee	140	140	140
9	Disaster Management	22	22	22
10	Environment	220	0	0
11	N.S.S.	22	22	22
12	College Magazine	165	165	165
13	Computer Training	138	138	138
14	Enrolment Fees	231	0	0
15	Uni. Annual Fee	165	165	165
16	Development Fee	1155	1155	1155
17	Maintenance Fee	1155	1155	1155
18	Uni. Game Fee	57	57	57
19	Uni. Ashwa megh Fee	57	57	57
20	Student Medical Aid Fund	11	11	11
21	Medical Form Fee	11	11	11
22	Medical Exam Fee	57	57	57
23	Physical Efficiency Test	57	57	57
24	Student Aid Fund	126	126	126
25	Student Welfare Fund	11	11	11
26	Student Unions Fee	11	11	11
27	College Student Aid Fund	57	57	57
28	Stu. Safety Insurance	20	20	20
29	Youth Festival	57	57	57
30	I Card	46	46	46
31	Career Katta	365	365	365
	Total	6550	6099	6099

प्रवेश शुल्क

पदव्युत्तर विभाग

कोणतीही सवलत मिळण्यास अपात्र विद्यार्थ्यांना खालील प्रमाणे शुल्क भरावे
(अनुदानित करिता)

Sr.	Particular	M.A. / M.Com. I	M.A. / M.Com. II
1	Tuition Fee	11550	11550
2	Development Fee	235	235
3	Admission Fee	289	289
4	Laboratory Fee	0	0
5	Library Fee	520	520
6	Gymkhana Fee	381	381
7	Extra Curricular Activities	231	231
8	E-Service Fee	140	140
9	Disaster Management	22	22
10	Environment	0	0
11	N.S.S.	22	22
12	College Magazine	165	165
13	Computer Training	138	138
14	Enrolment Fees	231	0
15	Uni. Annual Fee	165	165
16	Development Fee	1155	1155
17	Maintenance Fee	1155	1155
18	Uni. Game Fee	57	57
19	Uni. Ashwa megh Fee	57	57
20	Student Medical Aid Fund	11	11
21	Medical Form Fee	11	11
22	Medical Exam Fee	57	57
23	Physical Efficiency Test	57	57
24	Student Aid Fund	126	126
25	Student Welfare Fund	11	11
26	Student Unions Fee	11	11
27	College Student Aid Fund	57	57
28	Stu. Safety Insurance	20	20
29	Youth Festival	57	57
30	I Card	46	46
31	Career Katta	365	365
	Total	17342	17111

1. ज्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न 8,00,000/- रु. पेक्षा जास्त नाही ते छत्रपती शाहू महाराज शिष्यवृत्ती साठी अर्ज करू शकतात. त्यासाठी अधिवास (Domacile) व उत्पन्न (Income) प्रमाणपत्र आवश्यक आहे.
2. अनुसुचित जाती, अनु. जमाती, भटक्या जाती, विशेष मागास वर्ग, इतर मागास वर्गातील विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती सचलन मिळेल.
3. अपंग विद्यार्थ्यांनी जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांच्याकडून फॉर्म मागवून ते भरल्यास त्यांना शिष्यवृत्ती मिळू शकते. अपंग विद्यार्थ्यांना परिक्षा शुल्क माफ आहे.
4. प्रत्येक विद्यार्थ्यांने आपण कोणत्या शिष्यवृत्तीस वा सवलतीस पात्र आहोत याची खात्री करून घ्यावी. शिष्यवृत्तीस पात्र विद्यार्थ्यांनी मुदतीत फॉर्म अपलोड करणे आवश्यक आहे.
5. शिष्यवृत्तीस पात्र विद्यार्थ्यांची वर्गातील सरासरी उपस्थिती 75% पेक्षा कमी नसावी व त्यांनी विद्यापीठ परिक्षेमध्ये पसणे आवश्यक आहे. अन्यथा त्यांना मिळणारी शिष्यवृत्ती रद्द केली जाऊ शकले.
6. अभ्यासात प्रगती नसणे, गैरवर्तणूक, संपासारख्या बेकायदेशिर घडामोडीमधील सहभाग, सततची अनुपस्थिती इत्यादी कारणावरून विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्ती रद्द करण्याचे अधिकार प्राचार्यांना आहेत.

1. प्रवेश निश्चित झाल्यापासून 15 दिवसाचे आत शिष्यवृत्ती फॉर्म ऑनलाईन अपलोड करून सर्व कागदपत्रासह कार्यालयात जमा करावे.
2. ज्या NT, SBC, OBC विद्यार्थ्यांचे पालकांचे उत्पन 2,00,000/- रु. व SC, ST विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे उत्पन 2,50,000/- रु. पेक्षा जास्त आहे त्यांनी शिष्यवृत्ती फॉर्म ऐवजी व SC, ST, NT, SBC, व OBC, OPEN या पैकी ज्या विद्यार्थ्यांजवळ जातीचे प्रमाणपत्र नसेल व त्यांनी राजश्री शाहू महाराज सवलतीचा फॉर्म भरावा. वरील सर्व फॉर्म महाविद्यालयातील कॉम्प्युटर इस्टीटूट मधूनच आनलाईन अपलोड करून सर्व कागदपत्रासह कार्यालयात जमा करावे. बाहेरील कॉम्प्युटर इन्स्टीटयुट मधून आनलाईन अपलोड केलेले फॉर्म स्विकारले जाणार नाही याची नोंद घ्यावी.

3. शिष्यवृत्ती फॉर्म सोबत खालील प्रमाणपत्राच्या साक्षांकीत प्रती जोडणे आवश्यक आहे

1. Mark List (SSC, HSC च्या मुळ गुणपत्रिका व झेराक्स प्रती)
2. School: College leaving certificate
3. Cast certificate from Executive Magistrate
4. Non Creamy Layer Certificate (for OBC, NT, SBC, Student)
5. Income certificate from competent authority (तहसिलदार) मुळप्रत
6. ज्या विद्यार्थ्यांचे पालक नोकरी करीत असतील त्यांनाही तहसिल कार्यालयातून उत्पन्नाचा दाखला जोडावा लागेल.
7. राष्ट्रीयकृत बँकेतील उघडलेल्या खात्याची पासबुकाची प्रत व आधार लिंक केलेली पावती.
8. आधार कार्डची प्रत
9. अधिवास प्रमाणपत्र (Domicile Certificate)
10. राशन कार्ड
11. बोनाफाईड सर्टिफिकेट

4. Open SC, ST, NT, OBC, SBC या पैकी ज्या विद्यार्थ्यांजवळ जातीचे प्रमाणपत्र नसतील अश्या विद्यार्थ्यांनी राजश्री शाहू महाराज सवलतीचा (ई.ची.सी.) फॉर्म ऑनलाईन करून कार्यालयास भरून आणून द्यावा. बरिल फॉर्म सोबत प्रमाणपत्राच्या साक्षांकीत प्रत जोडणे आवश्यक आहे.

1. Mark list (SSC, HSC च्या मुळ गुणपत्रिका व झेराक्स प्रती)
2. School: College leaving certificate
3. Income certificate from competent authority (तहसिलदार)
4. ज्या विद्यार्थ्यांचे पालक नोकरी करीत असतील त्यांनाही तहसिल कार्यालयातून उत्पन्नाचा दाखला जोडावा लागेल.
5. राष्ट्रीयकृत बँकेतील उघडलेल्या खात्याची पासबुकाची प्रत व आधार लिंक केलेली पावती.
6. आधार कार्डची प्रत
7. अधिवास प्रमाणपत्र (Domicile Certificate)
8. राशन कार्ड

टिप-शिष्यवृत्ती/ईबीसी फॉर्म भरतेवेळी मुळ कागदपत्र सोबत असणे आवश्यक आहे.

वैद्यकिय चाचणी

गोडवाना विद्यापीठ गडचिरोलीच्या निर्देशानुसार महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची वैद्यकिय चाचणी अनिवार्य केली गेली आहे. या चाचणीत गैरहजर विद्यार्थ्यांची नावे आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी विद्यापीठान पाठविले जातील

Our college provides various fruitful facilities, schemes to develop the personality of the students and to make them more competent. These facilities are made available through various departments which work actively throughout the year for the benefit of the students. These are given below.

1) INTERNAL QUALITY ASSURANCE CELL (IQAC)

The Internal Quality Assurance Cell of the institution was established on 17.09.2014. Since establishment the cell has been performing as a voluntary system of the institution in the post-accreditation period. It suggests and monitors the process of sustenance and enhancement of quality of the entire academic, administrative, research and extension programmes of the institutions. The functions of the cell are -

- To locate the weaknesses of the institution
- To plan for removing the weakness of the institution
- To plan faculty development programmes
- To plan programmes for development of Non-teaching staff
- To plan student support activities
- To plan for strengthening library
- To plan and promote research activity
- To plan strategy to involve alumni and parents in the development of the institution
- To plan employment guidance programs
- To plan strategy of gender sensitization
- To plan strategy for improvement in teaching learning process
- To plan strategy for infrastructure maintenance and development
- To plan strategy for improvement in games and sports.
- To monitor various academic, co-curricular & extra curricular activities in the college.
- To monitor research activities of the faculty.
- To prepare strategy for effective cultural and literary programmes
- To plan strategy for effective extension activities
- To collect annual reports of various department/committees
- To collect Performance Based Self-Appraisal reports from the faculty
- To hold meetings with different stakeholders of the institution and collect feedback from them to prepare quality policy of the institution
- To Analyse Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats of the institution
- To Prepare Annual Quality Assurance Report and submit to the NAAC
- To plan for the compliance of suggestions of NAAC PEER TEAM

(2)

NATIONAL SERVICE SCHEME (N.S.S.)

The college has a very active N.S.S. unit since its inception. The unit has been actively engaged in social service. It has organised various camps on labour donation, premises & villages cleanliness, village development, sanitation free village campaign, sex education, woman empowerment, blood group detection and donation, tree plantation, water conservation and personality development. It has organised college level special camps till today. The N.S.S. volunteers are entitled for incentive marks up to 10 each.

(3)

DEPARTMENT OF COLLEGE/UNIVERSITY LEVEL CULTURAL AND LITERARY ACTIVITIES :-

The Department provides a special platform to the students by arranging and organising various cultural and literary activities. It has been regularly celebrating birth and death anniversaries of National heroes, National festivals along with multi-dimensional cultural and literary activities encouraging the students to bring out their hidden qualities seeking their all round personality development ultimately. The responsibility to organize two best practices is the college has been assigned to the department. This activities are - i) Door to door visit for admission, ii) Sickle Cell disease, Anemia testing and awareness came. It also organises inter-collegiate Literary & Cultural activities of various types.

(3)

SUBJECT WISE STUDENTS' STUDY COUNCILS:-

The college has got Subject Wise Students' Study Councils in all the subjects to provide a special platform for various curricular and academic activities. These Councils organise various Academic Lectures, Debates, Workshops, Seminars and other competitions and activities. These Councils have proved to be a blessing for the students in expanding the horizons of their knowledge in their subjects.

(4)

CONTINUATION ADULT EDUCATION AND EXTENSION DEPARTMENT:-

The Department organises and arranges various programmes like Literacy Day, Population Day. AIDS Day and week with the purpose to spread literacy, awareness about the population control and fatal diseases like AIDS. It also conducts social and economical surveys in the nearby villages through Population Education Club. The students in the Club are entitled for Incentive marks.

(5)

EMPLOYMENT GUIDANCE CELL:-

The Cell provides necessary information about the employment in various fields. It organises Employment Guidance Camps in which the students are acquainted with various government and private recruitments and loan schemes. The Cell displays various advertisements and other useful information for the students on its special Notice Board

(6)

TOUR DEPARTMENT:-

The department organises and arranges various educational tours to famous historical and geographical spots every year. The department aims to enrich the knowledge of the students on the one hand and provide them an opportunity to meet and mix with different communities on the other.

- (7) **NATURE CLUB:-**
The club organises various activities like forest visits, tree plantation and conservation. It also arranges environment maintenance camps highlighting the importance of natural resources in National development.
- (8) **COLLEGE MAGAZINE:-**
The college publishes its magazine, "Akshardhara to give way to the creative feelings and thoughts of the students. It brings forth the writing abilities and literary qualities of the rural students.
- (9) **SPORTS DEPARTMENT:-**
The department provides various facilities of indoor and outdoor games for the students to make them physically strong. A special room for gymkhana has been provided with advanced equipments for exercise. The department encourages the students to participate in various college level and University level tournaments in various games.
- (10) **LIBRARY:-**
The college has got a central library having more than 4179 books of quality on various subjects. It provides necessary books to the college students on their library cards each for a week. The books are also made available to the students for on-the-spot use. Near about 05 periodicals, Journals and magazines in English, Marathi and Hind languages, and 06 daily newspapers update the knowledge of the teachers as well as students.
- (11) **DEPARTMENT OF SKILL BASED/CAREER ORIENTED COURSES:-**
The department provides facilities to the students to develop their inborn qualities and adopted skills. The department intends to train the students in a proper manner so that the students should be able to earn their livelihood instead of running after the jobs.
- (12) **STUDENT WELFARE COMMITTEE STUDENTS COUNCIL FORMATION, STUDENT COUNSELLING ANTI RAGGING & DISCIPLINE:-**
The student council is formed in the college every year according to the norms laid down by Gondwana University, Gadchiroli. The students having academic excellence and active artists are deliberately included in the council so that they may take leading initiative in the organization of various activities in the college. The students from each class showing meritorious excellence are selected as the class representatives. The active students from cultural, NSS and sports departments are also nominated in the council to represent their respective departments. Two lady representatives are nominated by the principal to give opportunity to the girls in the council.
- (13) **TEACHER-PARENTS ASSOCIATION:-**
The College has formed Teacher Parents Association to inform the parents about the academic and overall progress of their wards as well as the College. The parents, through regular meetings, visit the college and advise and suggest important improvements for the betterment of our students.
- (14) **ALUMNI ASSOCIATION:-**
The Alumni are the real asset of the college. Their position and progress tell us about the status of the college. The Alumni Association organises various meetings to bring the alumni engaged in various fields and parts of the society together. They interact among themselves. and with the staff and share their experiences for the overall progress of the college.

वार्षिक शैक्षणिक नियोजन

(Annual Academic Calendar)

सत्र 2026-27

प्रथम सत्र दिनांक 16 जून 2026 पासून

1. स्टॉफ कॉन्सिलची सभा - जुलै 2026
2. 'स्वातंत्र्य दिन' कार्यक्रम - दि. 15 ऑगष्ट 2026
3. ओळख महाविद्यालयची (KYC) **Know Your College For Freshers** ऑगष्ट 2026
4. 'शिक्षक दिन' -दि. 05 सप्टेंबर
5. 'आंतरराष्ट्रीय साक्षरता दिवस' -दि. 8 सप्टेंबर.
6. 'राष्ट्रीय सेवा योजना दिवस' -दि. 24 सप्टेंबर.
7. विद्यार्थी परिषदेचे गठण - सप्टेंबर 2026
8. 'शिक्षक पालक संघ' आणि 'माजी विद्यार्थी संघ (परिषद) यांची सभा -सप्टेंबर 2026
9. राष्ट्रपिता महात्मा गांधी आणि स्व. लालबहादूर शास्त्री जयंती कार्यक्रम -दि. 2 ऑक्टोबर
10. स्टॉफ कॉन्सिलची सभा -ऑक्टोबर 2026
11. विद्यापीठ हिवाळी सत्र परिक्षेची सुरुवात 27 ऑक्टोबर 2026
12. प्रथम सत्र समाप्त - 31 ऑक्टोबर 2026

द्वितीय सत्र दिनांक 02 डिसेंबर 2026 पासुन

1. 'संविधान दिन' दि. 26 नोव्हेंबर
2. 'जागतिक एड्स दिन' दि. 01 डिसेंबर
3. संस्थेचे संस्थापक तथा माजी अध्यक्ष स्व. रमेशभाऊ विठ्ठलराव चनपूरकर यांची पुण्यतिथी दि. 04 डिसेंबर
4. 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महापरिनिर्वाण दिन' दि. 6 डिसेंबर
5. नविन वर्षाचे शुभारंभ प्रसंगी विविध कार्यक्रम 'नविन वर्ष 2027
6. सावित्रीबाई फूले जयंती दि. 03 जानेवारी
9. 'युवा दिन' 12 जानेवारी
8. शैक्षणिक सहल आयोजन जानेवारी 2027
9. राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विशेष शिबिर आयोजन जानेवारी 2027
10. 'गणतंत्र दिवस' कार्यक्रम 26 जानेवारी
11. 'शिक्षक पालक संघ' आणि 'माजी विद्यार्थी परिषद' यांची सभा- फेब्रुवारी 2027
12. स्टॉफ कॉन्सिलची सभा - फेब्रुवारी 2027
13. जागतिक महिला दिन दिनांक 08 मार्च 2027
14. 'शैक्षणिक गुणवत्ता पुरस्कार', 'वार्षिकोत्सव' आणि 'बक्षीस वितरण' समारंभ- मार्च 2027
15. 'निरोप समारंभ' (अंतिम वर्षाचे विद्यार्थी) मार्च 2027
16. स्टॉफ कौन्सिलची सभा सत्र समाप्ती पुर्वी
17. विद्यापीठ उन्हाळी सत्र परिक्षेची सुरुवात 06 एप्रिल 2027
18. 'महाराष्ट्र दिन कार्यक्रम'-01 मे 2027
19. द्वितीय सत्र समाप्त - 30 एप्रिल 2027

ACADEMIC CALENDAR 2026-27

Minimum instruction days per semester are:

Semester I	90 days/for professional courses as mentioned by Central admission process,
Semester II	90 days
Total	180 days

A) **ACADEMIC CALENDAR FOR THE COURSES CONDUCTED AS PER "SEMESTER" PATTERN FOR SESSION 2025-25.**

1. **Terms & Vacation:**

First Term (Odd semesters)	: 16.06.2026	to	31.10.2026
Diwali Holidays/Winter Vacation	: 01.11.2026	to	30.11.2026
Second Term (Even semesters)	: 02.12.2026	to	30.04.2027
Summer Vacation	: 01.05.2027	to	15.06.2027

2. **Admissions:**

a) Last date of Admission (First term odd semi)	: 08.08.2026
b) Last date of Admission with prior permission of tire Vice-Chancellor	: 05.09.2026

3. **Last date of submission of**

Enrollment forms to the university : i) 14.08.2026 for admitted students upto 08.08.2026
ii) 15.09.2026 for admitted students upto 09.08.2025 to 05.09.2025
iii) For centralised Admission last date of Enrollment shall be 10 days from the last date of Admission Notified by the competent Authority

4. **Examination:-**

a) **Winter semester Examinations.** : 27.10.2026

Commencement of Examination

Last date for receipt of examination forms:-

a) Regular Students	: 01.10.2026
b) Old Ex-students/External Student	: 01.10.2026
c) Ex-Students of immediately previous examination	: 01.10.2026

5. **Examination:-**

a) **Summer Semester Examinations.** : 06.04.2027

Commencement of Examination

Last date for receipt of examinations forms:-

a) Regular Students	: 15.03.2027
b) Old Ex-students/External students	: 15.03.2027
c) Ex-Students of immediately previous examination.	: 15.03.2027

B) ACADEMIC CALENDAR FOR THE COURSES CONDUCTED AS PER "ANNUAL" PATTERN FOR SESSION 2026-27

1. Terms & Vacation:-

First Term	: 16.06.2026	to	31.10.2026
Diwali Holidays/ Winter Vacation	: 02.11.2026	to	01.12.2026
Summer Vacation	: 01.05.2027	to	15.06.2027

2. Admissions:-

a) Last date of Admission	: 08.08.2026
b) Last date for Admission with prior permission of the Vice-Chancellor	: 05.09.2026

3. Last date of Enrollment

i) upto 14.08.2026 for admitted students upto 08.08.2026

Enrollment forms to the university

ii) upto 15.09.2026 for the students admitted between 09.08.2026 to 05.09.2026
iii) For centralized admission last date of enrollment shall be 10 days from the date of admission, as notified by competent authority.

4. Examination:-

a) Winter Examinations. : 02.11.2026

**Commencement of Examination
Last date for receipt of exams. forms**

a) Regular Students	: 01.10.2026
b) Old Ex-Students/External Students	: 01.10.2026
c) Ex-Students of immediately previous examination	: 01.10.2026

5. Examination:-

a) Summer Examinations : 12.04.2027

**Commencement of Examination
Last date for receipt of exams, forms**

a) Regular Students	: 15.03.2027
b) Old Ex-Students	: 15.03.2027
c) External Students	: 15.03.2027
d) Ex-Sts of immediately previous examination	: 15.03.2027

Ph.D.

Sr. No.	Examination	Date
1	Ph.D. Course Work	shall be notified separately

SPECIAL ACADEMIC EVENTS

University Foundation Day	2 October
Convocation of university	As per prior consent of Hon'ble Chancellor

Note: Commencement of Next Academic Session for this batch 16/06/2027

महाराष्ट्र राज्य
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

MITSC

व महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यता केंद्र
यांच्या संयुक्त विद्यमाने

करिअर कट्टा

युवकांच्या सर्वांगीण विकासासाठी

आयएएस आपल्या भेटीला

- राज्य पातळीवरील स्पर्धा परीक्षा / महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग
- पोलीस भरती
- बँकिंग सेवा
- स्टाफ सिलेक्शन कमिशन
- केंद्रीय पातळीवरील स्पर्धा परीक्षा (यु पी एस सी)

ध्येयपूर्तीच्या
वाटेवर
सातत्याने
365 दिवस

उद्योजक आपल्या भेटीला

- उद्योजकीय व्यक्तिमत्व विकास
- व्यवस्थापकीय कौशल्य व प्रत्यक्ष उद्योजकांचे मार्गदर्शन
- वित्त व्यवस्थापन
- निर्णय क्षमता
- जोखीम व्यवस्थापन (Risk Management)
- मनुष्यबळ व साधनसामुग्री व्यवस्थापन
- आधुनिक तंत्रज्ञान

यासोबत सभासद शुल्क रु. 365/- भरल्यानंतर विद्यार्थ्यांना
03 वर्ष प्रति वर्ष 05 या पद्धतीने 15 कोर्स मोफत दिले जातील.

नाव नोंदणी व अधिक माहितीसाठी

7507652555 या नंबरवर आपले नाव करा

<https://careerkatta.mitsc.co.in>

गोंडवाना विद्यापीठ गीत

गोंडवाना नव तपोवन आविजन वन परिसरी
विश्वविद्यापीठ हे जानार्चना या मंदिरी ॥ धृ ॥

स्रोत आदिम संस्कृतीचा या प्रदेशी निर्मळ
शास्त्र, विद्या अन् कलेतून अमृताचे ओहळ
त्या झऱ्यांना करुनि विकसित मिळवू विद्यासागरी ॥ 1 ॥

शास्त्र, वाङ्मय, तंत्रविद्या व्यावसायिक ज्ञानही अर्थ वा
वाणिज्य क्रीडा अन् कला विज्ञानही नित इथे बहरेल
प्रतिभा नवयुवांच्या अंतरी ॥ 2 ॥

जानगंगा पुण्यपावन जीव तिजसंगे शिव
उचित संस्कारेच जनती श्रेष्ठ ठरतो मानय
उंच, उन्नत झेप चेतिल छात्र इथले अंबरी ॥ 3 ॥

पं. राष्ट्रसंत श्री तुकडोजी महाराज

राष्ट्रवंदना

तन-मन-धन से सदा सुखी हो । भारत देश हमारा ।
सभी धर्म अरु पंथ पक्ष को दिल से रहे पियारा ।
विजयी हो, विजयी हो, विजयी हो। भारत देश हमारा ॥ टेक ॥
निर्भय हो वह देश की माता । मंगल कीर्ति कराने ।
सत्व-शील अरु निर्मल मनसे । वीरों को उपजाने ।
सद्गुणी हो यह देश की जनता । जीवन सुख सजवाने ।
रंक-राव-पंडित-भिकारी । सबको सुख दिलवाने ।
विजयी हो, विजयी हो, विजयी हो । भारत देश हमारा ॥ 1 ॥
स्पृश्यास्पृश्य हटे यह सारा । देश कलंक मिटाने ।
सबके मन कर्तव्यशील हो । धन उद्योग बढाने ।
सबका हो विश्वास प्रभुपर, अपनी शक्ति बढाने ।
ब्रह्मचर्य, अध्यात्म देविगुण । घरघर में प्रगटाने ।
विजयी हो, विजयी हो, विजयी हो। भारत देश हमारा ॥ 2 ॥
सारा भारत रहे सिपाही। शत्रु को दहशाने।
तुकड्यादास कहे स्फूर्ति हो । सबको भक्ति कराने ।
विजयी हो, विजयी हो, विजयी हो। भारत देश हमारा ॥ 3 ॥

महाराष्ट्र गीत

जय जय महाराष्ट्र माझा, गर्जा महाराष्ट्र माझा ॥ धृ ॥

रेवा वरदा, कृष्ण कोयना, भद्रा गोदावरी एकपणाचे भरती
पाणी मातीच्या घागरी, भीमथडीच्या तट्टांना या यमुनेचे पाणी

पाजा जय जय महाराष्ट्र माझा... ॥ 1 ॥

भीती न आम्हा तुझी मुळी ही गडगडणाच्या नभा अस्मानाच्या
सुलतानीला जवाब देती जीभा सह्यांद्रीचा सिंह गर्जतो, शिवशंभू

राजा दरीदरीतून नाद गुंजला, महाराष्ट्र माझा ॥ 2 ॥

काळ्या छातीवरी कोरली, अभिमानाची लेणी पोलादी मनगटे

खेळती, खेळ जीवघेणी दारिद्र्याच्या उन्हात शिजला

निढळाच्या घामाने मिजला देशगौरवासाठी झिजला

दिल्लीचेही तख्त राखितो, महाराष्ट्र माझा ॥ 3 ॥